

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati:

za

celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 „ — „
četrt 6 „ 50 „
mesec 2 „ 20 „

V upravnishvu prejemati:

za

celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 „ — „
četrt 5 „ 50 „
mesec 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnine in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I, 17

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 34.

V Ljubljani, v ponedeljek 11. februarja 1901.

Letnik XXIX.

Štajerski liberalizem.

Čudna rastlina. Ne raste visoko, tudi korenine ne gredo prav globoko. A pod površino daleč steza na okoli svoje zakrivljene in razraščene korenine in požene, koder more, kako stebelce.

Nikjer se niso naši somišljeniki vedli tako rezervirano in taktno, kakor na Štajerskem. Prva dogma je bila, da se narodni mir ne sme motiti. Pretrpeli so marsikaj, zatisnili marsikaj oko, žrtvovali mnogo dela in denarja. Njihova edina želja je bila, da se »bratomornik« boj ne prenese iz Kranjske na Štajersko.

Sedaj se pa kaže, da bodo morali tudi Štajerci nastopiti pot katoliškonarodne organizacije z jasno smerjo. Res je, da liberalizem še ni tako bobotno se pokazal v javnosti na Štajerskem, kakor pri nas, a zadnji dogodki so nam pokazali, da bo butil z vso silo na dan tem prej, čim manj se bo bal odpora.

Gospodje na Štajerskem se tolažijo, da pri njih še ni hudo, ker v časopisu ni takega nasprotja, kakor med »Slovincem« in med »Narodom« v Ljubljani. Tolažijo se s tem, da v »Domovini« še ni onih grdi napadov na njihovo čast, kakoršne prenašamo mi dan na dan. A ta tolažba je jako malo vredna. Ali ne prihaja dan na dan »Narod« na Štajersko? V vsakem večjem kraju na Štajerskem je že krog »Narodovcev«, ki so ravno taki, kakor naši po svojem mišljenju, a se le iz posebnih ozirov še ne upajo javno udariti.

Zato pa tem pridneje dopisujejo »Narodu«, in dopisi s Štajerskega so v tem listu ravno tako podli, kakor oni s Kranjskega. Naši somišljeniki načeloma »Naroda« ne beró, in zato se ravno na Štajerskem čisto dogaja, da kak dober katoliško-naroden župnik zagovarja in podpira ljudi, ki so popolni »Narodovci«.

Prišel bo kmalu čas, ko se bo na Štajerskem nekaj zlomilo. Liberalci postajajo vedno predrznejši, čim prizanesljivejši so naši. Zdaj delujejo politično le bolj s skritim rovanjem. A dotlej, ko javno nastopijo kot organizovana stranka, morajo tudi naši biti edini, organizovani in trdni.

Iz tega razmišljanja se mora presojati tudi ravnanje štajerskih poslancev. Peščica liberalcev, ki nima nobenih zaslug za probujenje štajerskega naroda, s pretilnimi pismi, z grožnjami, s telegrami v »Narodu« skuša terorizirati te može.

Tak liberalci, ki niti toliko poguma nima, da bi javno grdo pogledal nemškutarja, pa se upa pretiti slovenskim poslancem in jim groziti, kot bi imel vse žepe polne dinamita. Kot pravi liberalci je pa takoj čez pet minut pripravljen, s solzoimi očmi govoriti za narodno slovo — če mu tako bolje kaže.

To stanje je le prehodno, in prišlo bo prej ali slej do razpora. Iz Ljubljane se kolportirajo na Štajersko ravnokar težke mase »Rodoljuba«. Prosimo štajerske gospode, da dobro pazijo na to kolportazo! »Narod« jim pridi »inteligenco«, »Rodoljub« jim kvari kmete — ali ni čas, da nastopijo pravični boj — silobrana?

Mažarska monarhija.

Mažari so se bili silno vznemirili, ko se je zvedelo o zahtevi zagrebške trgovsko-obrtne komore, da se mora rabiti na Hrvatskem za državljanstvo le izraz ogersko-hrvatsko državljanstvo, ker to tako zahtevajo zadnji dogovori med ogersko in hrvatsko vlado. Prav za prav pa je za Hrvate po prvotnej nagodbi veljavno le hrvatsko državljanstvo kakor za Ogre le ogersko; toda po dogovorih iz l. 1880. ima veljati za Hrvatsko izraz ogersko-hrvatsko in tega se je držala omenjena komora. Seveda so bili Mažari popolnoma zadovoljni z odgovorom banovim na izjavo zagrebške komore, češ da ona nima v takih vprašanjih nobene besede, nego da ima poslušati ter se držati naredbe hrvatske deželne vlade, po katere obstoji tudi za Hrvate le ogersko državljanstvo. Za dokaz pa v banovem dopisu ni bila omenjena z imenom nobena naredba niti kak zakon, saj dozdej takih tudi ni bilo, nego se je po želji ogerske vlade v novejšem času uvela na Hrvatskem med drugimi zloglasnimi praksami tudi ta, da se je brisal jednostavno izraz ogersko-hrvatsko državljanstvo ter spremenilo v ogersko, kakor se je zgodilo ob svojem času čisto nepostavno

s hrvatskim državljanstvom, ko so ga spremenili v ogersko-hrvatsko.

Tako ruši zanikanje prvotne postave vsak red ter mora slednjič priti do največjih zmešnjav. Mažari radi tega tudi niso zadovoljni s sedanjim načinom zakonodasvta. Oni predobro vedo, da je to vse, kar se godi s Hrvatsko, nepostavno, ker Hrvatska ima svoje postave, katere bi se morale spoštovati, dokler obstoje. Zato pa je treba vso stvar drugač ukreniti, da Hrvatska ne bode imela svojih postav, nego da bode vezana na iste postave kakor Ogerska. Ogerska mora postati monarhija, a postave le ogerske državne postave.

Na celej površini Ogorske more vladati le mažarski narod, a narodnosti, ki se niso še poprijele mažarsčine, se morajo na to prisiliti. Tako bode postala ogerska monarhija mažarskega naroda z enim jednim zakonodavnim zborom, ki bode sklepal postave za vse brez vsake razlike. V tem duhu pišejo v najnovejšem času skoraj vsi mažarski časopisi ter se nadajo, da bodo sčasoma uspeli tudi glede Hrvatske, kakor so ravnokar na Reki. Toda po našem mnenju se Mažari varajo.

Hrvatska je trda kost, s katero se še večkrat zadavili v svojej pohlepnosti, pa se bodo še, če mislijo tako brezobzirno izvajati svoje velikomažarske osnove. Kako se je zgodilo z Reko, je le preveč poznato, tukaj je zmagala moč jačega, a ne postava niti pravica; Reka je zdaj po imenu mažarska, ali po postavi in pravici je še vedno hrvatska in taka bode tudi ostala.

Varajo se Mažari ljuto, če mislijo, da bi se mogla Hrvatska utopiti v mažarske monarhiji. To ne more biti že po nagodbi, po katere je Hrvatska tako država kakor Ogerska; to Mažari tudi dobro vedo, ker razlikujejo avtonomne in zajedniške postave. Kako bi bilo tedaj mogoče, da nastane iz vsega mažarska monarhija z državnimi mažarskimi zakoni poleg hrvatske avtonomije? Ali morda mislijo Mažari Hrvatskej to avtonomijo vzeti ter hrvatsko kraljevino spremeniti v mažarsko županijo, kakor so to nameravali tudi leta 1848? Za tako smelo podjetje pa dozdej še niso dorasli in po našem mnenju tudi ne bodo. In če tudi je

Hrvatska v zadnjih letih v političnem pogledu hudo zapostavljena radi poznatega državnega sistema in radi prevelike popustljivosti in zanikarnosti svojih lastnih sinov, avtonomije svoje si pa vendar ne bode dala vzeti, kakor Mažari bržkone krivo računajo po današnji političnej konstelaciji na Hrvatskem.

Res je Hrvatska ponižana, v političnem pogledu tudi zdaj jako oslajljena, toda v narodnem duhu je tako probujena, kakor do zdaj še ni bila. Ideja hrvatske zajednice je prodrla že daleč čez meje ter navdahnila ves hrvatski rod, kjerkoli se nahaja. Pride li do borbe, se Mažari ne bodo imeli boriti le s Hrvati sedanje kraljevine hrvatske marveč s celim hrvatskim narodom, a seveda tudi s slovenskimi sosedi. Mažari bodo morali tedaj dobro premisliti, preden se bodo lotili tako nevarnega dela, ki bi moglo nje same najprej pokončati. Hrvatska se ne more zlit z mažarsko monarhijo, pač pa more ostati v zvezi z ogersko državo kot ravnopravna kraljevina, kakor je bila od starodavnih časov do dandanes. O mažarske monarhiji in mažarskih državnih postavah ne more biti tedaj, kar se tiče Hrvatske, niti govora.

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. februarja.

Gospodska zbornica

ima danes svojo tretjo sejo. Na dnevnem redu je prvo branje petih novih vladnih predlog: državna pogodba z Nemčijo glede varstva literarnih in umetnostnih del, zemljeknjižna delitev katastralnih parcel, bančne zadolžnice, mornariški red in svetovno poštna pogodba. »Vaterland« pripominja k temu: Vlada sme predložiti svoje načrte najprej v poslanski ali tudi gospodski zbornici. Le finančne predloge ter zakon o vojaških novincih morajo priti prej v poslansko zbornico. Akoravno je torej vladi odprta pot na obe strani, se je vendar do sedaj le izjemoma predložil kak načrt najprej gospodski zbornici. Sedaj se je pa to zgodilo kar s štirimi načrti. Kaj neki to pomeni? — Morda je vlada uverjena, da poslanska zbornica ne pride sploh do nikakega rednega dela.

LISTEK.

Sveta Gora.

(Konec.)

Konec prejšnjega stoletja pa je doletela nesreča Sveti Gori, kakor marsikateremu častiljivemu svetišču. Satan je namreč postavil svoji vojski na čelo »modrijane« ter jih oborožil s črnolom in peresom. Kmalu so preplavili svet s hudobnimi spisi, ki so strašno sramotili sveto cerkev, njene služabnike, ustanove in obrede. Posebno ljuto so napadali najvišjo cerkveno oblast, češčenje Matere božje in cerkvene redove. Mater božjo z oltarjev, papeža iz Rima, redovnike iz samostanov, to je bil bojni klic lažiomikancev. Žalibog, da so dobili za svoje načrte tudi najvišje kroge. In tako je padlo svetišče svetogorsko leta 1785; podoba Marijino so prenesli v solkansko župno cerkev, samostan in cerkev deloma razdrli, deloma strašno opustošili, oltarje raznesli, dragocenosti za vsako ceno prodajali, redovnike zapodili in jim odkazali samostan poleg cerkve sv. Antona v Gorici, od koder so prišli leta 1810 na Kostanjevico.

Žalostno so verniki gledali to pustošenje na svetem mestu; še žalostneje so prihajali na goro in jokali na razvalinah. To je trajalo sedem let. Leta 1793 je slednjič cesar Franc II. na prošnjo najveljavnejših mož dovolil, da se sme zopet odpreti božja pot in popraviti cerkev. Ljudje so z največjimi žrtvami donášali prispevke in še tisto leto v jeseni je bila nazaj prirešana čudodelna podoba. Nesli so jo najprej v Gorico v stolnico, kjer je bila pontifikalna sveta maša, potem mimo uršulink iz mesta vun skozi Solkan na Sveto Goro mej strašno ploho. Kljub temu je vztrajala procesija, katere se je udeležil deželni glavar grof Thurn z drugimi plemiči, duhovniki in nebrojno množico.

Vodstvo božje poti je bilo sedaj izročeno pobožnemu in modremu duhovniku Jožefu Alojziju Gironcoli ju pl. Steinbrunn, ki se je najbolj trudil, da se je odprla zopet božja pot na Sveto Goro. Sedaj so jeli zopet kinčati svetišče z oltarji, podobami, slikami, zvonovi itd. Cerkev zida, nasprotniki podirajo; cerkev goji umetnost, nasprotniki vandalizem. In vendar še dandanes vpijejo, da je cerkev nasprotnica kulture! Vsak pa

meten človek pa lahko sodi, kje je napredek in prosveta.

Posebne zasluge si je pridobil za olepšanje svetogorskega svetišča vodja Pavel Cellotti (1808 do 1861). Njemu je sledil F. Visintini, jako pobožen mož; potem L. Rutar, pod katerim je bil 2. septembra 1872 velikanski shod k Materi božji, da bi ona sprosil rešitev za oropanega in v Vatikanu vjetega papeža Pija IX. Prišle so procesije iz vseh krajev, največičastnejša je bila seveda goriška. Nadškof s tremi kanoniki so bili že prejšnji dan došli gori. Doslo je 40 do 50 tisoč romarjev.

Leta 1874 so bili posvečeni novi zvonovi iz Samassove livarne, 1877 posvečen novi veliki oltar, delo brez konca in kraja. Vrstili so se razni voditelji svetišča, ali ob splošnem pomanjkanju duhovščine, ki je posebno občutljivo v goriški nadškofiji, ni bilo mogoče postreči obilnim romarjem; zategadelj so že rajni prevzvišeni nadškof dr. Zorn nagovarjali frančiškanskega provincijala, naj prevzamejo zopet sinovi sv. Frančiška svetogorsko svetišče. In ko je nastopil sedanj kardinal, eminenca dr. Missia, goriško nadškofijsko stolico, delal je toliko časa na to,

da se je uresničila vroča želja, in letos dne 5. februarja so prevzeli frančiškani zopet stari svoj samostan in svetišče v oskrb. Zadnji voditelj, č. gosp. Leban, se je preselil v Gorico, na Sveto Goro pa so jeli prihajati redovniki, da se vse pripravi za omenjeni dan. Toda božja previdnost je tirjala preje trojno žrtev.

Najprej je umrl na Sveti Gori P. Feliks Podbregar, ki je tako goreče želel zadnja svoja leta posvetiti delovanju na čast Matere božje svetogorske, isti dan pa je umrl v Gorici zadnji voditelj izmed svetne duhovščine, že imenovani gospod Leban, katerega truplo so prepeljali gori k večnemu počitku. Slednjič je umrl še stari cerkvenik in tako je spolnjena trojica.

Zadnji terek, 5. februarja, je bila na Sveti Gori tiha, a za vse svetogorske romarje pomenljiva slavnost. Njih eminenca kardinal in nadškof goriški je hotel sam vpeljati frančiškanske redovnike na Sveto Goro, a ker se je podal na Dunaj k sejам gosposke zbornice, poslal je namestnika pred. g. dr. Sedeja, stolnega kanonika in župnika, ki je vodil vso slavnost v najlepšem redu.

Vladne predloge.

V jutrišnji seji poslanske zbornice predloži vlada po poročilu „Fremdenblatta“ 58 naredeb, ki so bile izdane v dosedanji brezparlamentarni dobi s pomočjo § 14. Izdala so jih večinoma prejšnja ministerstva, 18 jih pa odpade na sedanji Koerberjev kabinet. Po poročilu praške „Politik“ predloži vlada tudi že proračun z investicijskimi predlogi, dalje zakon o vojaških novincih, kmečkih zadrugah, davku na žganje in o ubožnih blagajnah. Parlament bo zboroval do 23. marca in bo do tedaj izvel tudi volitve v kvotno deputacijo in delegacijo.

Kritični dan.

Kritični dan, menda prve vrste, bo v poslanski zbornici jutrišnji dan. Krizo bodo povzročile interpelacije, oziroma predrznost nemških radikalcev, ki zahtevajo, naj se v bodoče ne prebere v zbornici nobena interpelacija, ako ni sestavljena v nemškem jeziku. Poslanec K. H. Wolf je neki to naravnost zahteval od novega predsednika. Čehi si pa ne bodo dali oropati dosedanjih pravic in bodo i nadalje energično zahtevali, da se prebera tudi češke interpelacije. Ako bi pa novi predsednik ne ustregel tej zahtevi, bodo češki poslanci naravnost onemogočili vsako zborovanje. No, morda se pa reši zadeva lepim potom. Načelniki vseh parlamentarnih klubov se danes snidejo pri prvi splošni konferenci in tu se mogoče najde »zlata« srednja pot.

Bivši predsednik dr. Fuchs.

V zadnji seji poslanske zbornice je bil izvoljen predsednikom poslanske zbornice član moravske srednje stranke, zmerni in baje tudi pravični mož grof Vetter von der Lilie, to pa samo radi tega, ker je dr. pl. Fuchs umaknil svojo kandidaturo. Da se bo predsedniška kriza rešila na tak način, tega ni nihče pričakoval. Vse stranke bivše desnice, celo Poljaki, so se izjavile za zopetno izvolitev dosedanjega predsedstva. Tu pa je posegla vmes vlada, ki se je baje prepričala, da bi zbornica nikakor ne mogla priti do rednega mirnega dela, ako bi jej predsedoval dr. Fuchs, proti kateremu se je izjavila cela levica. To željo je vlada izrazila nemški katoliški ljudski stranki in ta je tako dolgo vplivala na svojega člana, da je kandidaturo umaknil. Žrtvoval se je torej na ljubo vladi in rednemu delu v parlamentu. O tem koraku dr. Fuchsa je ministerski predsednik poročal cesarju in cesar mu je naročil, naj se sporoči pl. Fuchsu zahvala in priznanje cesarjevo za veliko žrtev, ki jo je doprinesel z odpovedjo kandidature, kakor tudi za požrtvovalnost, s katero je vodil predsedstvo v minuli razburkani dobi.

Razmere v Pragi.

Odkar je zasel praški županski stol Staročeh dr. Srb, so se znatno zboljšale politične in tudi druge razmere v praškem mestu. Mej tem ko je za Mladočeha Podlipnega vladal skrajni razpor mej strankama in so husovci dobivali vedno več premoči,

vlada sedaj lep mir, in razmere v prid katolikom so se znatno zboljšale. Dokaz temu je želja župana Srba v seji mestnega sveta dne 1. t. m. da se zopet postavi sohi sv. Frana Ka. in Ignacija Lojol. Prva leži še vedno v vodi, druga se nahaja na vrtu kneza Thurn-Taxis. Za popravo cerkve sv. Vavla oziroma za dotične načrte je mestni svet na njegov nasvet dovolil 10.000 K, razni katol. zavodi in društva dobivajo znatne podpore posredovanjem dr. Srba. Vse to in še mnogo drugega se je pod njegovim županstvom zgodilo v prid katoličanom in vendar ni radi tega mej prebivalstvom nobenega posebnega razburjenja, kakoršnega bi se recimo »bal« prejšnji Ivan. Da se je ustavljal dr. Srb Husovemu spomeniku, je pa itak obče znano.

Pravosodni minister v dvoboju.

V soboto se je dvobojeval ogerski pravosodni minister Ploss, sekundiral mu je prejšnji pravosodni minister Szilagyi, ki se je svojedobno tudi sam dvobojeval. Bil se je torej minister, ki je v prvi vrsti pozvan, čuvati nad božjim, nravnim in državnim zakonom. Kam neki pridemo, ako bodo tako postopali varuhi zakonov? Ali ne izpodbijajo taka dejanja zadnjo trohico avtoritete, ki jo vživajo še pri ljudstvu gotovi možje. Ogerska poslanska zbornica seveda iz tega ne bo izvajala nikakih posledic.

Kanalska predloga v nemškem državnem zboru.

Glavna razprava o vladnem načrtu glede zgradbe kanalskega omrežja je završena in prične se podrobna razprava. Vkljub vladnemu bobnanju pa stvar ne bo tako gladko iztekla, kakor se je svojedobno naglašalo. Konservativci prej ko slej nasprotujejo načrtu in odločeval bo zopet centrum. Ta pa sedaj še ni povedal, na katero stran se bo nagnil. Gotovo je, da bo centrum uravnal svoje korake po tem, kako bo vlada postopala napram zahtevam katoliškega centra. Ako bodo odločevali zopet strankarsko politični momenti, more konservativna stranka z gotovostjo računati na pomoč centra.

Dopisi.

Iz Šturije, 6. febr. Tudi pri nas kažejo se nasledki zadnjih državnozborskih volitev, namreč, — odpovedovanje stanovanj, iztirjevanje dolgov, pritisk na delavce ter javno zaničevanje naših somišljenikov. S tem si hladijo liberalci jezo radi poraza.

Tu pri nas imamo 14 obrtnij, to je: prodajalnic in gostiln, — izven štirih, ki se niso volitev udeležili, so vsi strastno agitirali in tudi volili proti nam.

Ljudstvu našemu, katerega je še vedno 80 %, jele so se oči odpirati, koga je dosedaj podpiralo, in se je začelo gibati, ter se že slišijo glasovi: »Svoji k svojim!« Tisto zabavljanje, vpitje, pisarije, ter blatenje okolu farovža, katerega so liberalci pred časom vprizorili, kliče za zadoščenje!

Ne pustimo se več zaničevati, posebno še od takih, ki se od naših žuljev redijo.

Najprimernejše zadoščenje za vse na-

kakor je preč. g. kanonik dobro povdarjal: »Res clamat ad dominum« — »Lastnina sili nazaj k gospodarju!« Nihče ni silil gori, provincija je bila povabljen sprejeti Sveto Goro, kar je sedaj lahko storila, ker ima vsled nove limitacije nekoliko več osebja na razpolago. Kakor čujemo iz prvega vira, je pa gori silna revščina, bodisi v samostanu ali v cerkvi; to velja zlasti glede paramentov in cerkvenega perila, a tudi v denarnem stanju. Staro se je izrabilo, novega ni nič. To povdarjamo radi tega, da svet zve o stanju svetišča in da se ne da slepiti o navadni napačni misli, kaki zakladi da so na Sveti Gori. Dosedaj so romarji, tudi ženskega spola, deloma dobili prenočišče v samostanu. Odslej to ne more biti, ker je upejlana klavzura.

Pač pa se bo nemudoma pričelo s zidanjem velike romarske hiše, kjer jih bo lahko še več prenočevalo, nego dosedaj v samostanu. Prvi gvardijan na Sveti Gori je č. g. P. Kalist Medič, bivši župnik v Ljubljani, kateremu želimo zdravja in blagoslova božjega, da započeto delo vodi s krepko roko in ga srečno dovrši v slavo božjo in počeščenje blažene Device Marije.

silje naj bo »konsumno društvo«, katero naj bi dotični faktorji, ki so nam posojilnico, ki tako izvrstno napreduje, ustanovili, — poskrbeli prej ko mogoče, da se v resnici ustanovi. Res, da bo krik in vik, da je to farško delo. A bodi! To so si sami storili s svojim gnjusnim nastopanjem. Pri vsem terorizmu so propali in da so prišli še do toliko glasov, pripomogla je občina Ustje, ki so jo priklopili za volitev k nam, in pa Bratinov šnops, po katerem še sedaj smrdi volivna dvorana. P—e.

Sv. Lovrenc v Slov. gor na Štajarskem. Zborovanje polit. narod. gospodarskega društva se je vršilo prav živahno, ko se je prav obilno vdeležilo kakor udov tako povabljenih gostov.

G. predsednik vse te prijazno pozdravi ter z ginljivimi besedami omeni veliko zgubo za društvo minolega leta — umrl je preč. in veleuč. gosp. čast. kanonik Jakob Meško, ustanovitelj tega društva l. 1871 — je bil duša tega društva, močna podpora in nepozabljivi dobitnik — mož neprecenljivih zaslug za društvo in celo okolico. Večna mu slava! Predsednik predstavi s pozdravom novega župnika g. Sinko, že društvenika od l. 1875 — tedaj vsem znanega. Od smrti g. ustanovitelja doslej ni bilo shoda. Med tem so bile volitve za državni zbor, pri katerih se je naš poslanec preč. g. dr. Gregorec poslanstvu odpovedal; večkrat je g. dr. Gregorec pri nas razpravljaj politične razmere, zmiraj je gospod neumorno deloval in se potegoval za pravice slov. katoliškega ljudstva pod geslom: Vse za vero, dom, cesarja! Preč. g. dr. Gregorc iskrena hvala — stoinstokratni živijo se glasi!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 11. februarija.

Naši poslanci pri delu. Naša vest, da so poleg cele vrste važnih predlogov naši poslanci v zadnji seji uložili tudi nujni predlog, da se odpiše brezobrestno potresno posojilo in preloži vplačilo 3 % obrestnega posojila na 30 let, pri čemsi leta 1906, to pa glede Ljubljane in dežele, vzbudila je po Ljubljani mnogo priznanja našim poslancem celo iz nasprotnih ust. Nasi poslanci so pokazali, da jim je resno za delo. Dr. Tavčar se bode, kakor se vidi, s svojima kranjskima tovarišema k resnemu delu prav težko pripravil, vsaj kot poslanec ljubljanskega mesta ne bi smel odlašati, ampak storiti takoj vse, kar se da za olajšavo pri potresnem posojilu storiti. Namestu tega napada raje dr. Šusteršiča, za kar ga menda volivci niso volili. V sobotnem Tavčarjevem »Narodu« je dr. Šusteršič 43krat, reci triinštiridesetkrat imenoma napaden. Zahvaljujoč se našim poslancem, da so takoj stopili k delu, zremo s posmehom na Tavčarjeve napade, vsaj ob delu naših poslancev se razbijo napadi sami ob sebi.

Zanesljivost poročil „Slav. Correspondenz“. Imenovani list, pri katerem, kakor znano, sodeluje žid Münzelles Penizek, je v soboto objavil vest, da je poslanec vitez Berks izstopil iz »slovanskega centra« in da se za sedaj ne pridruži nobenemu klubu. Dunajski »Vaterland« in »Neue Fr. Presse« pa v nedeljski številki poročata, da je vest povsem neosnovana. Sobotni »Narod« se je seveda vsedel Penizeku na limanice in presenetil svet z njegovo lažjo.

Članom deželnega šolskega sveta so imenovani profesorja dr. Josip Lesar Anton Kržič ter ravnatelj dr. R. Junovic in nadučitelj Ivan Pezdich.

Vojaška vest. V stalni pokoj je stopil fml. Jos. Hochsmann pl. Hochsan ter mu je bil pedeljen viteški križ Leopoldovega reda. Na njegovo mesto pride generalmajor Rud. pl. Chavanne, dosedaj poveljnik 37. brigade.

Javno predavanje. Prihodnjo sredo točno ob 1/8. uri zvečer predava v veliki dvorani »Katol. Doma« g. dr. Jan. Ev. Krek. Somišljeniki, prihitite k predavanju v obilnem številu. — Odbor »Slov. kršč. soc. zveze«.

Imenovan je pravni praktikant Vikt. Havliček pri dež. sod. v Ljubljani avskultantom.

Častno svetinjo za štiridesetletno službovanje je deželni predsednik priznal

nadučitelju v Begunjah pri Cerknici, Mat. Ark o.

Tiskovno društvo v Gorici, katerega namen je razširjati krščanski tisek po Goriškem, je imelo 31. jan. svoj ustanovni občni zbor v Gorici v prostorih »Narodne tiskarne«. Predsedoval je g. svetnik Franjo Vodopivec, poročal pa je č. g. Alojzij Kovačič, mestni kaplan v Gorici, o uplivu dobrega, oziroma slabega tiska v duševnem, socialnem in političnem pogledu. Po predčitanju pravil se je določilo, da bodeta »Gorica« in »Primorski List« glasilo društva. Pri volitvi odbora so bili izvoljeni gg.: predsednikom jednoglasno dr. Anton Gregorčič, podpredsednikom svetnik Fr. Vodopivec, tajnikom in blagajnikom Alojzij Kovačič, odbornikoma dr. Jos. Pavlica in Jož. Ličan, pregledniki računov prof. Berbuč, dr. Fr. Žigon, svečar Kopač, razsodniki dr. Fr. Sedej, Balič in katehet Tabaj. Sklenilo se je, da društveni udje ne bodo imeli nobene olajšave pri naročnini časopisov in tiskovin. Letošnji prispevki se bodo hranili in skupna svota se porabi v svrhu, katero določi prihodni občni zbor. Oglasila k pristopu sprejema g. Alojzij Kovačič, v Gorici Via Signori 4. Najmanjša članarina znaša 6 K. na leto. Najbi tudi premožnejši gospodje iz drugih dežel podpirali krščansko gibanje na Goriškem!

Duhovniške spremembe v lavantinski škofiji. Č. g. Ivan Mlasko, kapelan v Št. Janžu na Dravskem polju, je dobil župnijo v Poljčanah, č. g. Josip Ilešič, kapelan v Žalcu, je dobil župnijo Sv. Bolfenka v Slov. goricah. Č. g. Matej Štrakelj, korvikarj v Mariboru, je obolel in prebiva pri usmiljenih bratih v Gradcu.

Petindvajsetletnico „Edinosti“ so v Trstu slavili s sveto mašo pri sv. Antonu novem. Prav krepko se je tej prireditvi izjavil tržaški »Novi List« z naslednjim pozivom: »Mi pa, kar nas živi in se bori za sveta prava našega naroda na teh vročih tleh tržaških, vsi mi hitimo k tej sv. maši, ne z namenom, da delamo reklamni šum pred slovenskim svetom, marveč da v pravi in čisti molitvi povzdignemo svoja srca k Vsevečnemu, naj bi On podelil našim ranjnim prvobornikom plačilo, katero jim je odrekal nevaležni svet. Saj ako bi stopili v božji hram z mislijo o razkolu v svojem srcu, ali bi ne oskrnjevali svetišča s svojo navzočnostjo in ne kazali, da je pač naša navzočnost v tem hranu, naše misli, naše prepričanje pa da je drugje? Potem bi sveta maša ne bila božja daritev z naše strani, marveč le — »daritev reklame, profanacija tega, kar mora biti« — Čujemo, da je bil včeraj v Trstu tudi Hribar. Za svoje namene pripravnega popa baje še ni našel.

Finančno ravnateljstvo v Trstu je imenovalo gg. Aleks. Berbuča davkarjem, davčne oficijale Mih. Andrejčiča, Fr. Ukoviča, Feliksa Santina davčnimi kontrolorji, davčne pristave Ivana Šusteršiča, Jos. Catarina, Al. Osbata, Karla Percolta, M. Abbá oficijali, praktikanti Fr. Grigolon, R. Conrad, V. Placht, Al. Golja so imenovani pristavi. — Finančni tajnik dr. G. Lippert in davčni višji inspektor Alfonz Schaffenhauer sta imenovana finančnima svetnikoma za območje fin. dež. ravnateljstva.

Umrla je v Gorici grofica Matilda Coronini-Cronberg v starosti 85 let. Pokojnica, ki je bila krščanska, človekoljubna žena, je bila teta grofa Alfreda Coroninija ter je bila odlikovana z Elizabetinim redom II. razreda. Posedovala je tudi papežev red »Pro Ecclesia et Pontifice.« Bila je predsednica društev »Donne cattoliche« in »figlie di Maria.«

Poročil se je c. kr. davčni kontrolor Alojzij Podboj z gospico Alojzijo Kratner.

Katol. delavsko društvo v Ljubljani je na svojem včerajšnjem občnem zboru izvolilo soglasno častnim članom prevzvišenega knezoškofa dr. Anton Bonavent. Jegliča, č. g. kanonika Andr. Kalana in g. Fr. Zillerja. Daljše poročilo sledi.

Kranjska na dunajskem splošnem obrtnem sestanku. Na splošni obrtni sestanek, ki bode 17. t. m. na Dunaju, odidejo iz Ljubljane: za konservativno obrtno društvo g. Iv. Kregar, za kovinsko zadrugo g. Al. Lenček, za krojaško g. Jeloč-

nik, za gostilničarsko g. Tosti, za čevljarsko gg. Tuma in Zamlén. Iz Novega mesta sta prijavila svojo udeležbo gg. Appe in Weis.

Občni zbor „Muzejskega društva“ bo v ponedeljek dne 25. t. m. ob 6. uri zvečer v bralni sobi muzeja.

Pošne vesti. G. Andrej Pretner v Laškem je imenovan višjim poštarjem istotam. — Poštni oskrbnik v Pontafju je postal Julij Poch, poštni oficijal v Beljaku.

Vojaški nabori se vrše letos od 17. marca do 12. maja. V Ljubljani bo nabor za mesto 28. in 29. marca, za ljubljansko okolico pa 18., 20., 21. in 22. marca.

Iz Loke se nam poroča, da se priredi na pustno nedeljo tam otroški kostumni ples. Lepa vzgoja! Neki stariši res čudno ljubijo svoje otroke.

Idrija po novem ljudskem štetju ima 5712 prebivalcev. L. 1899 jih je imela 5084 prebivalcev.

Iz Logatca, dne 9. febr. 1901. Dne 8. t. m. se je izvršila tožba g. Adolfa Muleya, župana Dolenje-Logaškega proti gosp. župniku Jos. Lavriču, g. Val. Remškarju in g. Jan. Mihevcu. Oproščeni so vsi trije popolnoma, ker si sodišče je iz zaslišanih prič spoznalo, da je bila ovadba brez podlage in se z volivnim shodom dne 16. dec. 1900 ni kršil § 19. zborov zakona, od strani zatožencev, ker so vse storili, kar je bilo v njihovi moči za legalnost shoda.

Efektna loterija. Ministerstvo je dovolilo, da se preloži žrebanje l. 1895 izdanih srečk društva za zgradbo zavetišča in vzgojevališča, in se vrši tekmo letošnjega leta.

Novo delavsko društvo. V Starem trgu pri Ložu se snuje »Delavsko bralno društvo«.

Iz ljubljanske okolice. Naši liberalci se sami svojega imena sramujejo, akoravno so si ga sami dali jeseni leta 1899. Desna roka očeta naših liberalcev je nekoč pri občinski seji predlagal, kaj bi bilo storiti, da bi jim več ne rekli liberalci. A zaveden mož ga zavrne: »Sami ste si ga dali in sami ga boste nosili, dokler dejanja vašega kažejo, da imate pravo ime.« Hvala Bogu, da pri nas doslej še ne pridejo do veljave.

Na zadnji živinski semenj v Ljubljani so prignali 697 konj in volov, 125 krav in 60 telet, skupaj 882 glav živine. Kupčija z vola je bila izborna. Kupci z Moravskega in od drugod so pokupili vse po primerno visokih cenah.

Stekel pes. Kakor znano, je v nekatereh občinah novomeškega okraja proglašen pasji kontumac. Na semenjski dan, to je 7. t. m., se je od nekoč priklattel semkaj v Št. Jernej po splošnem mnenju stekel pes, ki je popadal vse, kar mu je prišlo pred gobec, se z drugimi psi vred klal in tudi dva človeka popadel. Jednemu je k sreči le hlače pretrgal, drugega pa in sicer Jožefa Gregorič, sedlarja iz Grobelj, na desni roki in baje tudi na nogi do krvi ugriznil. Nesrečnemu se je takoj poskrbela zdravniška pomoč. Steklega psa je naposled Jožef Rolih iz Grobelj ustrelil.

Zanimiva porotna obravnava se je vršila minoli teden v Gradcu med lekarnarji in urednikom socijalno-demokratskega lista »Arbeiterwille« dr. Schacherlom. Ker so lekarnarji zniževali popust bolniškim blagajnam, pričeli so socialni demokrati kot gospodarji raznih bolniških blagajn, srditi boj proti graškim lekarnarjem. Nekateri lekarnarji so hoteli ugnati socialiste s tem, da so zahtevali za vsak recept na račun bolniških blagajn takoj plačilo. Na pritožbo socialistov je namestništvo tako zahtevo lekarnarjem prepovedalo, a socialni demokrati so vrh tega napovedali 8 lekarnarjem bojkot. »Arbeiterwille« pa je med tem prihašal strupene članke iz peresa dr. Schacherla, v katerih je slikal lekarnarje kot javne oderuhe, očital jim naravnost sleparjenje, češ, da ponarejajo recepte v svojo korist, da z zavoji in drugimi takimi stvarmi krajejo ljudem denar, da izkoriščajo svoje aslužbenec itd. Lekarnarji so vložili tožbo proti dr. Schacherlu. Minoli teden se je vršila dolgotrajna obravnava. Dognalo se je mnogo zanimivih podrobnosti, najbolj jasno pa se je dokazalo, da zastarele postavne določbe o lekarništvu nikakor ne ustrezajo modernim potrebam in zahtevam. Porotniki so obili nič manj ko 57 vprašanj. Dr. Scha-

cherl je bil nepričakovano povsem oproščen. Socijalnim demokratom bo zopet rastle greben. Nemški nacionalci že strahovito tarnajo, kako občutno je socijalistično maščevanje radi zadnjih volitev, ker demokratje so pričeli neizprosno političen in gospodarski boj pri nacionalcem. Kaj pa še-le pride po ti nepričakovani zmagi!

Novodoben učitelj. Iz ribniškega okraja se nam piše: Nedavno je prišla k našemu klobučarju, ki je seveda v zadnjem času tudi zvest pristaš liberalne stranke, neka žena kupovat klobuk za svojega mladega sina. Ko jo vidi učitelj, ki je baje glava tamošnjih liberalcev, jo hitro pobriše v pritličje h klobučarju. Kmalu spozna, da ima ženska pravega krščanskega duha. Zato jo vpraša cinično: »Mati, povejte vi meni, ker ste bolj pobožni, nego jaz, zakaj krščujejo otroke?« Žena odgovori: »Gospod, povejte vi meni, zakaj da se to dela, ker ste bolj »študirani«, kakor pa jaz priprosta kmetiška ženska.« Na to učitelj: »Veste zakaj? Zato, da vedo, kedajga je treba vzeti k vojakom.« In tu se je mož nesrečno blamiral. Neuka ženica ga vpraša: »Tako! Zakaj ste pa vi vašega otroka dali krstiti, ki je »baba«?« Učitelj, videč, da je ugnan, je odšel...

Nesreča V četrtek na večer je razsajala po Vipavskem strahovita burja s snegom. Z logaškega sejma so se vračali čez Hrušico možje z živino, ki so se imeli dovolj boriti z razdivjanim elementom. Med njimi bil je tudi posestnik Janez Bajec iz Polja št. 4 pri Colu in njegov 27 let stari brat Lojze, ki sta gnala voli. Dober četr ure pred domačo hišo začne pešati Lojze in ne more več dalje. J. Bajec hitro požene voli domov in ko se ves zmučen povrne k svojemu bratu nazaj, da bi mu pomagal, bil je le ta že mrtev, ker ga je zadela srčna kap. Ker pa v temni noči in med velikimi zameti ni mogel dobiti niti od doma ne od sosedov nobene pomoči, moral je svojega mrtvega brata pustiti v snegu čez noč, da si samemu sebi reši življenje. Na jutro so truplo z velikimi težavami spravili domov.

Zbirke ljudskih iger II. snopič je ravnokar izšel, na kar opozarjamo vsa naša društva. Drugi snopič obsega glumo v enem dejanju »Vedeževalka«, burko v dveh dejanjih »Kmet-Herod«, veseloigro v treh dejanjih »Car in tesar« ali »Župan sardamski« in veseloigro v dveh dejanjih s petjem »Jeza nad petelinom in kes«. Prve tri igre so samo za moške uloge, zadnja samo za ženske. Cena mehko vezanemu snopiču je 40 kr., po pošti 45 kr. Za društva, ki vzamejo vsaj 5 izvodov skupaj, je cena 30 kr., po pošti toliko več, kolikor znaša poština. Snopiči se dobivajo pri »Slovenski krščansko-socialni zvezi« in v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Pred okrajnim sodiščem v Mariboru sta bila 8. t. m. obsojena Frd. pl. Kalchberg, urednik »Pettaufer Zeitung«, in Križman od »Štajerca« vsak na 25 gld. globe oziroma tri dni zapora, ker sta poročala o neki sodnijski preiskavi, ki še ni končana.

Nov slovenski mojster v Celju. V Celju se naseli kot plesarski mojster gosp. Jož. Makovec ml. iz Ljubljane.

Naskok na goriško kmetijsko društvo pripravljajo Lahi na obč. zboru, ki se vrši danes v Gorici. Usiliti hočejo kot tajnika moža, ki bi jim urejal italijansko društveno glasilo »Atti o Memorie«.

Na goriški realki je padlo pri sklepu I. semestra nad 54 % učencev.

Z doma pobegnil je 14-letni strgarski vajenec Jožef Grapulin iz Gorice.

Obesil se je v nekem gozdu pri Kronbergu 64-letni France Saksida, doma iz tamošnje okolice.

Samomor učiteljske kandidatke. V Gorici se je ustrelila na domu svojih staršev 19letna gojenka drugega tečaja goriškega ženskega izobraževališča gđ. Itala De Fiori. Urok samomora je slab napredek v šoli.

Dunajsko mesto šteje, kot smo že omenili, koncem 19. stoletja 1.635.647 civilnega prebivalstva ali 293.750 več kot pred 10. leti. Hiš je v vseh 20. okrajih 33.165, več 3843, strank so pa našli 373.434 proti 286.759 v letu 1890. Največ prebivalcev;

namreč 146.742. šteje okraj Ottakring, najmanj pa Simmering s 34.513 prebivalci. V I. in VI. okraju se je število prebivalstva zmanjšalo za 9467 oziroma 2058 oseb. V notranjem mestu so namreč sedaj našli 46 hiš s 1424 strankami manj nego v letu 1890. Največ hiš šteje okraj Hietzing, kjer se je pomnožilo njih število od 2516 na 3146 v letošnjem letu.

Socijalni demokrat na shodu. Na Dunaju je bil 10. jan. t. l. shod malih obrtnikov v dvorani Karola Horak »Zum Auge Gottes«. Pri tej priliki je član dež. odbora Schneider priporočal svojo kandidacijo za drž. zbor. Kar se oglasi nek socialdemokrat »Antisemiti so največji sleparji.« Nato nastane velik vrišč med navzočimi, ki od demokrata zahtevajo, naj žaljenje prekliče. A ta še huje razsaja in zabavlja. Obrtniki ga potisnejo iz dvorane v vežo, ondi se rogovilež ustavlja, prime mojstra tlakarjev Eduarda Rotterja za suknjo, ter potegne in iztrga podlago suknje in zbeži. Tisti hip pride pa redar, ki odvede rogovileža k redarskemu komisarijatu. Obrtniki se vrnejo v dvorano. Mojster Rotter si ogleda raztrgano suknjo ter opazi, da mu je zmanjkala mošnja. Okradeni hiti za redarjem ter mu naznani tatvino. Redar pripelje soc. demokrata nazaj v vežo. Ko ga okradeni energično pozivlja, naj pove, kam je dejal mošnjo, potegne tat odtrgano podlago iz žepa ter pokaže vse to Rotterju rekoč: »To sem našel.« Redar naredi temu presenetljivemu prizoru hitro konec, ter socialnega demokrata radi tatvine odvede v zapor.

Odklonjeno odlikovanje. Škof v Nizzi, msgr. Chapon, je bil izvoljen vitezom častne legije. Pisal je francoski vladi sledeče pismo: »Iz uradnega lista sem zvedel, da sem imenovan vitezom častne legije. Zahvaljujem se Vam za dobrohotnost, a moram izjaviti, da mi v sedanjih razmerah ni mogoče, sprejeti odlikovanje.« — To je moška beseda. Ko framasoni uničujejo samostane, skušajo semtertje kakega vplivnega duhovnika premotiti z — odlikovanjem, da bi bil tih. Najboljši odgovor na to je — odklonitev.

Gregorijansko vseučilišče v Rimu šteje po najnovejšem izkazu 24 profesorjev in 1115 dijakov.

Mrtvaška glava v žepu morilca. V vasi Vedrovici na Moravskem je zginil posestnikov sin Anton Beneš. Po dolgem iskanju dobili so njegovo truplo — brez glave. Dolgo časa so iskali morilca zaman, konečno je orožništvo aretovalo brata umorjenega, ker je poizvedelo, da je imel z njim večkrat prepir. Pri hišni preiskavi našli so ukravljeno bratovo suknjo in v nje žepu pripravljeno glavo umorjenega. Brat je pripoznal, da je morilec in da je s sekiro odsekal bratu glavo.

Sredstvo zoper bljuvanje krvi. Neki bralec »Kat. L.« piše: Letos sem bljuval kri. Pokličem zdravnika, ki mi da raznih zdravil za kakih 30 gld., ali bilo mi je čedalje huje. Neki dan me je mučila velika žeja; poželim kisló mleko. Napijem se, in čutim polajšanje. Pustil sem zdravila ter rabil kisló mleko. Vsako uro sem napravil požirek in zvečer sem videl, da je šlo le malo krvi. Drugi dan sem rabil zopet »svoje« zdravilo, zvečer je bila slina brez krvi, čista. Od tega dne sem zdrav in kislemu mleku ostanem zvest.

Šolski zvezek je izdal morilec. Dne 15. m. m. so našli gozdnega čuvaja občine Brno, Fr. Hamernika, v gozdu ustreljenega. Ker se poleg mrtveca, ki je bil pokrit s smrečjem, ni našlo niti puške in lovške torbe ter so manjkali celo škornji in čepica in nekatere druge stvari, sklepalo se je iz tega, da je bil tu izvršen roparski umor. O morilcu ni bilo sledu. Le puškin zamašek iz papirja je policijski komisar, ki je istega našel na licu mesta, spravil, mené da je kos časnika, iz katerega bi se morda dalo sklepati na kraj, kjer stanuje morilec, kakor se je to že enkrat o nekem roparskem umoru zgodilo na Dunaju. Puškin zamašek pa ni bil, kakor je bilo videti o prvem površnem opazovanju, kos časnika, marveč list iz šolskega zvezka. Na listu je bil zvršetak šolske naloge s stavki kakor: »Nebo je modro«, »sneg je bel«, »Mačka mijavka« in druge take večne resnice. List so takoj poslali v ljudske šole ter ga pred-

ložili vsem učiteljem. Jeden izmed teh je spoznal pisavo na listu, ki je bila njegovega učenca Henrika Pavlička. Nato se je vršila hišna preiskava pri očetu tega dečka, Fr. Pavličku. Poizvedovanja so ugotovila, da je Fr. Pavliček v svojem rojstnem kraju Brankov poznat kakor lopovski tat, da je že večkrat pomeril na gozdnega čuvaja. Pavliček je tudi priznal dejanje ter je označil kraj, na katerem je v gozdu pokopal stvari, ki jih je oropal umorjencu. List iz šolskega zvezka, ki je povzročil, da so našli roparskega morilca, spravijo v policijskem muzeju.

Dvojni jezik Karaibov. Karaibi žive v Južni Ameriki in na otokih Antilskih. Nekaj posebnega pri tem narodu je to, da moški govore svoj jezik, ženske pa svojega; in ta dva jezika sta čisto različna. Učenjaki so si belili glave, odkod ta čudna prikazen, da moški govore svoj jezik, ženske pa svojega. Eni so to razlagali tako, drugi drugači. Najverjetniša bi menda bila ta razlaga. Prednjiki sedanjih Karaibov so prišli iz neke druge dežele v sedanje kraje, so premagali domačine, moške so pomorili, ženske so si pa vzeli za žene. Moški so ohranili svoj jezik, ženske pa svojega; in to se je lahko zgodilo, ker moški žive sami zase, ženske pa zase. Žene ne jedo nikdar z možmi, ne kličejo jih po imenu, jim strežejo kakor sužnje. — Ta dvojni jezik ima pa gotovo to dobro stran, da se žene ne morejo pričkati s svojimi možmi. Celo Evropljani lahko v tem oziru zavidamo Karaibe. (Missye katolické, l. 1901, št. 2.)

Društva.

(Občni zbor ljubljanske dijaške in ljudske kuhinje.) Pod predsedstvom načelnika gospoda Avg. Dreise in v navzočnosti upravnega odbora ter več gospej se je vršil 7. t. mes. 23. občni zbor tega humanitarnega zavoda. Iz predloženega poročila in računskega zaključka so mogli navzoči posneti, da se vsled vzornega društvenega gospodarstva, pred vsem pa vsled neumorne delavnosti gospej odbornice Josipine Koso ve ter Iv. Fleischmannove kakor ostalih odbornic nahaja v dobrem stanju leto za letom bolj obiskana ljudska kuhinja. Jedila so izborno pripravljena, potreba gostov točna. Minulo leto se je oddalo 86.488 porcij jedil in 38.035 porcij kruha. Brezplačno je dobivalo hrano 36 ubogih, pridnih dijakov, pa tudi nekaj za delo nezmognih oseb. Ob praznikih so dobili vsi gostje brezplačno boljše kosilo, obstoječe iz juhe, pečenke, sočivja ali solate, močnatih jedil ter čašo piva ali vina. Stari pospeševalci in prijatelji društva ter razni društvu naklonjeni zastopi so kakor vsako leto prispevali z denarjem in živili, s čimur je bilo načelnistvu omogočeno pokriti velike letne stroške. Od 280 podpornih članov je prejeló društvo 1117 kron, visoki deželni odbor in kranjska hranilnica sta darovali pa 200 K, slavna mestna občina 100 K, cesarski svetnik J. Murnik 200 K in več manjših darov od strani drugih plemenitih človekoljubov skupno 190 K. Društvo je prejelo piva in vina, premoga, več zunanjih gospodov župnikov je poslalo živil. tako n. pr. gospodje Gregor Jakelj, Jan. Müller, Fr. Krumpstar in Ivan Lavrenčič. Več plemenitih dam v Ljubljani je darovalo svote za priboljšek o pustu in večjih praznikih. Društveni dohodki znašajo skupno 13.523 K 32 h, stroški so bili dohodkom jednaki. Vsled smrti je izgubilo društvo dva zvesta člana, gg. Avg. Winklerja in Jos. Redange. Vsak umrlih je volil društvu znesek 100 K. V znak žalosti se navzoči dvignejo s sedežev. Gospodje računski pregledovalci so račune pregledali in vse v redu našli. Po volitvi odbora, o kateri smo že poročali, se je gospod predsednik v toplih besedah zahvalil vsem dobrotnikom, dobrodelnim korporacijam, neumorno delavnim damam in ljubljanskemu časopisju, ki je rade volje objavljalo društvene vesti.

Darovi.

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 20. januarja do 6. februarja t. l. poslali p. n. gospoda in društva: Upravištvo »Slov. Naroda« zbirko 177.24 K in prispevek šišenske podružnice 65.80 K, uredništvo »Slovenca« zbirko 6 K in prispevek šentpeterske moške podružnice v Ljubljani 150.20 K. Jos. Vrtovec v Vel. Žabljah iz nabiralnika 3 K, posojilnica v Gor. Radgoni 20 K, občina Vič 20 K, županstvo Lesce 5 K, Fr. Rudolf v Črnem vrhu iz nabiralnika 2.11 K, podružnica Gorenjska Dolina v Kranjski gori 120 K, Anton Gabrijelčič na Brezjah dar mošenjskih Mohorjanov 5 K in zbirko 5 K, županstvo Vremski Britof 20 K,

posojilnica v Sinčevsi iz nabiralnika 334 K, kaplan Josip Vodošek v Rajhenburgu zbirko 10 K, dr. Fr. Jankovič v Kozjem zbirko 14 K, ženska podružnica v Kobaridu 6844 K, mestna občina Črnomelj 10 K županstvo Mošnje 20 K, c. kr. davkar v pok. Josip Jelič v Idriji 5 K in županstvo Sv. Peter v Savinjski dolini 10 K. — Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Telefonska in brzojavna poročila.

Slovenji Gradec, 11. februarja. Z navdušenjem pozdravljamo slovenski centrum s prirčno željo, da mu pristopi še naš poslanec Robič.

Starotržani pri Slov. Gradu.

Kozje, 11. febr. Pozdravljamo naj-srčnejše korak vrlih naših zastopnikov Žičkarja in Berkša in jima častitamo zaradi moškega nastopa v slovenski centrum. Slovenski centrum — realizovanje slovenske edinosti — naj živi! — Ravno tako pa obžalujemo postopanje Robiča in Ploja, da ne stojita na podlagi našega starega izkušenega gesla: „Vse za vero, dom, cesarja!“, v katerem imamo nado boljše bodočnosti. — Katoliško politično društvo za kozjanski okraj: Tomažič, predsednik, dr. med. Jankovič, podpredsednik, Ribar, Horvat, Maček, Vončina, Volavšek, Pustivšek.

Rogatec, 10. febr. Radostno pozdravljamo slovenski centrum. Da istemu pristopi zvest danemu programu tudi dr. Ploj, pričakujemo njegovi volivci.

Čadram, 11. febr. Politično društvo „Sloga“ odobrava ustanovitve slovenskega centra, kateremu se je pridružila že večina slovenskih kmetskih zastopnikov, ter želi, da pristopi v slovenski centrum tudi poslanec kmetijske skupine za mariborski okraj.

St. Rupert, 11. febr. Župan in vsi svetovalci so izvoljeni iz katoliško-narodne stranke.

Dunaj, 11. febr. (C. B.) Cesar je vsprejel danes novoizvoljeno zbornično predsedstvo. Na kratek nagovor predsednika grofa Vetter, ki je predstavil oba podpredsednika, je odgovoril cesar: „V veliko zadovoljstvo mi je, da se je volitev predsedstva izvršila tako naglo in razmeroma v soglasju z vsemi strankami. To mi daje upanje, da se vrnejo sedaj v parlament boljše razmere. Pojte torej na delo, to je najvažnejše in najnujnejše.“ — Na to se je obrnil cesar do obeh podpredsednikov, katerima je izrazil svoje veselje nad zopetno izvolitvijo.

Dunaj, 11. febr. Grof Vetter bode jutri imel siten položaj. Izjaviti se bo moral, ako se sprejmo nemški predlogi in interpelacije v stenografski zapisnik drž. zbora. Kopačeva stranka bode stavila več čeških predlogov in jednega za razširjenje volivne pravice v nemščini in češčini. Grof Palfy namerava predlagati, da se izvoli odsek, ki naj se posvetuje o spremembi poslovnega reda in ki naj v 14 dneh o tem poroča. Tekom teh 14 dni naj se delovanje držav. zbora sistira.

Dunaj, 11. febr. Parlamentarna komisija mladočeška, obstoječa iz poslanecv Kaizla, Pražaka in Stranskega, je imela danes s predsedstvom konferen-

cijo. Razgovarjali so se o tem, kaj je narediti z interpelacijami, ki dojdejo državni zbornici v slovanskih jezikih. Naglašala se je nevarnost, ki nastane, ako se določi kak način, ki bi bil nasproten dosednji navadi. Načelna rešitev tega vprašanja se je odložila, dotlej da bo predsednik imel več prakse v parlamentarnem vodstvu. Sedaj so predlež. inter. v češkem in v poljskem jeziku. V jutrajšnji seji se bodo te interpelacije ali zopet brale, ali pa se odlože do rešitve tega načelnega vprašanja. Danes se vrši posvetovanje klubovih načelnikov, ki bo določilo ključ, po katerem se volijo udje odsekov.

Dunaj, 11. febr. Nemško liberalni poslanci iz Češke nameravajo ustanoviti svoj samostalen klub.

Dunaj, 11. febr. (C. B.) Čuje se, da dospe danes na Dunaj skrbni kralj Aleksander.

Dunaj, 11. febr. (C. B.) Razkralj Milan je nagloma obolet in leži v nezavesti. Zdravniki pričakujejo smrti v malo urah.

Olomuo, 11. febr. Prošli teden so bili klicani vsi župniki olomuške škofije k posvetovanju, kaj storiti proti gonji „Los von Rom“.

Zofija, 11. febr. Volitev se je izvršila primerno mirno. Izven zbornice je prišlo do velikih nemirov. Demonstrante je mirila policija, a ni mogla brez krvi narediti miru. Dva sta ubita, več je ranjenih.

Bukarešt, 11. febr. Glede sestave novega kabineta se je dogovarjal kralj z bivšim ministrom Rosettijem.

Rim, 11. febr. Listi poročajo, da bo kralj poveril sestavo kabineta posl. Zanardelliju.

Pariz, 10. febr. Socijaldemokratski občinski zastop v Bicetre je prepovedal krščanske pogrebne sprevede.

Madrid, 11. febr. Nemirneži so udrli v neko tovarno za orožje, da pokradejo orožje. Lastnik jih je videl in je streljal v množico. Došla policija je razgnala napadalce, enega ranila, več zaprla.

Madrid, 11. febr. Liberalni velikosolci v Madridu, Barceloni, Valenciji in Valladolidu so priredili minule dni v zvezi s pouličnjaki divje demonstracije proti jezuitom. Policija je prišla mnogo rogoviležev. Več oseb je ranjenih.

London, 11. febr. Reuterjev urad poroča iz Heidelberga 7. t. m.: Buri so včeraj napadli poštni vlak na progi mej Greylinstadam in Blakfontinom. Vsled eksplozije je poškodovan stroj in nekaj voz. V bližini se je nahajalo 400 Burov, ki so izbornostreljali na spremstvo vlaka. Ranjeni so vsi potniki, devet oseb je ubitih. Pozneje so se Buri umaknili nazaj.

Kapstadt, 10. febr. General French je zasedel Ermelo. 6000 Burov se je umaknilo v Amsterdam. Dne 6. t. m. so Buri pri Bothwellu napadli predstražo generala Smith Dorriena, ki ima velike izgube.

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 9. februarja 1901.

Za 50 kilogramov.

Pšenica za pomlad . . .	K	7.75	do K	7.76
Rž za pomlad . . .	»	7.77	»	7.78
» za maj junij . . .	»	7.65	»	7.67
Tursica za maj junij . . .	»	5.43	»	5.44
Oves za pomlad . . .	»	6.59	»	6.60

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
9. zveč.	739.9	-2.2	brezvet.	megla	
10. zjutr.	741.0	-6.9	sr. vzsvzh.	megla	0.0
9. popol.	740.0	-0.9	sl. sever	jasno	
10. zveč.	739.7	-7.4	sl. szah.	skoro jasno	
7. zjutr.	739.0	-9.2	sr. szah.	oblač.	0.0
2. popol.	734.0	-2.1	sl. jzah.	»	

Srednja temperatura sobote 0.3°, norm.: -0.8°

Srednja temperatura nedelje 5.1°, normale: -0.7°.

125 1-1

Bogu vsega močnemu je dopadlo našega iskreno ljubljenega brata, strica in svaka

Ivana Jeretina

posestnika

načelnika okrajno-cestnega odbora v Litiji in lastnika zlatega zasluznega križca

po dolgi in mučni bolezni, previdenega s sv. zakramenti za umirajočega, dné 9. februarja ob polu 7. uri zvečer, v 54. letu svoje dobe, na oni boljši svet poklicati.

Truplo pokojnikovo se bode v hiši žalosti v Gradu dné 11. t. m. ob 1. uri popoldne blagoslovilo in potem na pokopališču v Vacač položilo k večnemu počitku.

Svete zadušne maše darovale se bodo v Litiji in v Vacač.

Dragi pokojnik bode priporočen pobožnemu spominu.

Gradec, dné 9. januarja 1901.

Žalujejoči ostali.

126 1-1

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša iskreno ljubljenega soproga, ozir. sestra, gospa

Alojzija Belle roj. Kette

posestnica

danes ob polu 1. uri po noči po dolgi, mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajočega, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage rajnice bode v torek, 12. februarja, ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na pokopališče.

Svete zadušne maše bode se bodo v župni cerkvi na Uacu.

Blag ji bodi spomin.

U nec pri Rakeku, 10. febr. 1901.

Avust. Belle, posestnik, soprog. — Ivana Klmar, Matilda Eller, sestri. — Albert Kette, inženir, brat.

Prosi se tihega sožalja.

Šivalne stroje

priznana najboljša izdelka za družine in obrtnike

priporoča

888 25-19

tovarniška zaloga šivalnih strojev

Ivan Jax v Ljubljani, Dunajska cesta 17

Dunajska borza.

Dne 11. februarja.	
Skupni državni dolg v notah . . .	98.50
Skupni državni dolg v srebru . . .	98.40
Avstrijska zlata renta 4% . . .	118.10
Avstrijska krona renta 4% . . .	98.20
Ogerska zlata renta 4% . . .	118.25
Ogerska krona renta 4% . . .	93.70
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld. . .	1688.00
Kreditne delnice, 160 gld. . .	672.59
London vista . . .	240.62
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. veb. 117.52 1/2	

Dne 9. februarja.	
20 mark . . .	23.51
20 frankov (napoleonidor) . . .	19.12
Italijanski bankovci . . .	90.30
C. kr. cekini . . .	11.31
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld. . .	181.00
5% državne srečke l. 1860, 100 gld. . .	163.75
Državne srečke l. 1864, 100 gld. . .	200.00
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron . . .	95.70
Tisne srečke 4%, 100 gld. . .	141.25
Dunavske vravnave srečke 5% . . .	257.00

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878 . . .	106.00
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4% . . .	94.25
Prij. letne obveznice državne železnice . . .	429.50
» južne železnice 3% . . .	353.00
» južne železnice 5% . . .	123.00
» dolenskih železnice 4% . . .	99.50
Kreditne srečke, 100 gld. . .	388.00
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld. . .	370.00
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld. . .	47.50
Ogerskega . . .	23.20
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld. . .	14.15
Rudolfove srečke, 10 gld. . .	59.00

Salmove srečke, 40 gld. . .	180.00
St. Genois srečke, 40 gld. . .	200.00
Waldsteinove srečke, 20 gld. . .	392.00
Ljubljanske srečke . . .	58.00
Akcije anglo-avs. rijske banke, 200 gld. . .	269.50
Akcije Ferdinanda avst. želez., 1000 gld. st. v. . .	6260.00
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld. . .	822.00
Akcije južne železnice, 200 gld. sr. . .	107.00
Splošna avstrijska stavbinska družba . . .	149.00
Montanska družba avst. plan. . .	444.00
Trboveljska premogarska družba, 70 gld. . .	447.00
Papirnih rubljev 100 . . .	253.50

Nakup in prodaja
vsa vrstna državna papirja, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulanična izvršitev naročil na borzi.

Menjarniška delniška družba
„MERCUR“
l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l. Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kurnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.